

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

София, бул. "Витоша" 2, тел. Централна 92 19 88

Търговска колегия

изх. - № 19

София, 25.10.2004 г.

Нотариална заверка
19 (1) от 1997 г.
За организацията на дейността на Колежията за търговски съдебни дела
срещу съдебния състав на Колежията за търговски съдебни дела
№ 18 (2) от 1997 г.
по съгласие на Съвета на Колежията за търговски съдебни дела
№ 18 (2) от 1997 г.
и съгласие на Съвета на Колежията за търговски съдебни дела
№ 18 (2) от 1997 г.
до 26.10.2004 г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Вх. № КС-20
Дата 25.10.2004

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Образуване на ОСТК
Определение за добавяне на Дервото съдийство
№ 11.2004 относно Дервото съдийство
№ 11.2004 относно Дервото съдийство
№ 11.2004 относно Дервото съдийство
№ 11.2004 относно Дервото съдийство

Приложено изпращаме Ви искане на Върховния касационен съд, Общо събрание на Търговска колегия за тълкуване на разпоредбата на чл. 124 от Конституцията на основание чл. 149, ал. 1, т. 1, във връзка с чл. 150, ал. 1 от Конституцията и предложението на министъра на Министерство на правосъдието за издаване на тълкувателно решение по прилагането от съдилищата на чл. 237, б. "е" ГПК.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОСТК на
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД
/Л. Илиева/

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

И С К А Н Е

на Върховния касационен съд –
Търговска колегия
за тълкуване на разпоредбата
на чл. 124 от Конституцията
на основание чл. 149, ал. 1 т. 1
във връзка с чл. 150, ал. 1 от Конституцията

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Постъпило е предложение от министъра на правосъдието за издаване на тълкувателно решение по някои спорни въпроси на производството по издаване на изпълнителен лист въз основа на запис на заповед поради нееднаква и спорна практика на съдилищата по прилагане на чл. 237, б. “е” ГПК. Доколкото записът на заповед е вид търговска сделка, компетентна да постанови евентуално такова решение е Търговската колегия на ВКС.

На свое общо събрание колегията прие, че преюдициално, чрез тълкуване по реда на чл. 149, ал. 1 т. 1 от Конституцията, следва да се реши въпросът относно конституционната компетентност на ВКС от гледна точка обхвата на правомощието му, предвидено в чл. 124 от Конституцията “да упражнява върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища”. Проблемът, налагащ такова тълкуване, се състои в това, че делата за издаване на изпълнителен лист на основание чл. 237 б. “е” ГПК не попадат в обсега на контролно-отменителната компетентност на ВКС.

Текстът на чл. 124 от Конституцията може да се тълкува в смисъл, че върховният надзор за точното и еднакво прилагане на законите обхваща всички дела, независимо от това, дали подлежат на инстанционен касационен контрол, упражняван от ВКС. Такова тълкуване ще обоснове конституционна компетентност на ВКС – Търговска колегия да се произнесе по предложението на министъра на правосъдието и евентуално да издаде тълкувателно решение, ако намери основание за това.

Ако се приеме, че върховният съдебен надзор, упражняван от ВКС обхваща случаите на прилагане на

законите само по дела, които подлежат на касационен контрол, то евентуалното му произнасяне по предложението на министъра на правосъдието, ще бъде свързано с недопустима намеса на съдебната власт в законодателната, доколкото само законодателният орган може да прави автентично тълкуване на законови разпоредби. Тогава проблемът ще трябва да се реши на основата и според принципите на правополагането, а не на правоприлагането.

Изложеното обосновава правния ни интерес да отправим към Вас настоящето искане за тълкуване на чл. 124 от Конституцията.

УВАЖАЕМИ, КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Молим Ви да тълкувате разпоредбата на чл. 124 от Конституцията, като отговорите на следните тълкувателни питання:

Какъв е обхватът на върховния съдебен надзор, упражняван от ВКС за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища, предвиден в чл. 124 от Конституцията? Свързан ли е той с контролно-инстанционната компетентност на ВКС или обхваща всички възможни категории дела без тези, по които е компетентен да упражнява надзор Върховния административен съд съгласно чл. 125 от Конституцията?

Върховни съдии и членове на
Търговската колегия:

Любка Илиева-Заместник председател на
ВКС и председател на Търговската колегия ....

Татяна Върбанова- председател на второ
търговско отделение на ВКС

Кръстьо Яначков
Марио Бобатинов
Никола Хитров
Лидия Иванова
Ваня Алексиева
Тодор Домузчиев

Дария Проданова
Радостина Караколева
Мария Славчева
Таня Райковска
Мариана Костова
Емил Марков
Камелия Ефремова

Прилагаме предложението на министъра на правосъдието за издаване на тълкувателно решение по прилагането от съдилищата на чл. 237, б. "е" ГПК.

София, 18. октомври 2004 г.

ДО
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА
ГРАЖДАНСКАТА И ТЪРГОВСКАТА
КОЛЕГИИ НА
ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТ АНТОН СТАНКОВ – МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

ОТНОСНО : Издаване на тълкувателно решение по някои спорни въпроси на производството по издаване на изпълнителен лист въз основа на запис на заповед

Потомовод решение на Комисията за борба с корупцията при ВСС, по вожод № 6/16.03.2004 г., в Министерство на правосъдието се извърши учване за противоречива или неправилна съдебна практика по някои текстове на Гражданския процесуален кодекс.

Анализът на събраната информация установи нееднаква и спорна практика на съдилищата по прилагането на чл. 237, б."е" ГПК.

Нееднакво се решава въпросът относно преценката за редовност на записа на заповед от външна страна. Според някои съдилища, достатъчно е изразът "запис на заповед" да е посочен в заглавието на документа. Според други съдилища, чл. 535, т. 1, вр. чл. 536 ТЗ следва да се тълкува ограничително, поради което за да е налице редовен от външна страна документ е необходимо изразът "запис на заповед" да се съдържа освен в заглавието, още и в текста на документа.

Налице са противоположни становища и относно валидността на записи на заповед, в текста на които не се съдържа изразът "безусловно се

задължавам” или “безусловно обещавам”. Според едни становища щом в документа не е поставено условие за поражение на действието на изявлението за задължаване, то тогава е изпълнено изискването на чл. 535, т. 2 ТЗ. Според други – в запис на заповед следва изрично да се употреби изразът “безусловно”, в противен случай така документиранието изявление не е запис на заповед.

Спорно е дали за да е налице подлежащо на изпълнение вземане, следва записът на заповед да е бил предявен за плащане по реда на ТЗ. Практиката на съдилищата за удостоверяване на предявяването на запис на заповед за плащане, когато длъжникът отказва да удостовери предявяването на запис на заповед или се укрива, е твърде разнообразна, което не е в полза на точното и еднакво прилагане на нормата. Приемат се като доказателства за предявяването за плащане не само протестът (по аргумент от чл. 538, ал. 2 изр. посл., което препраща към чл. 496 ТЗ), но също и нотариалната покана, телеграмата, препоръчаното писмо и др.

Друг спорен въпрос при тълкуването и прилагането на чл. 237, б.”е” ГПК е въпросът за издаването на изпълнителен лист за лихвата върху сумата по запис на заповед. Преобладаващата част от съдилищата приема, че въз основа на редовен запис на заповед може да се издаде изпълнителен лист както за сумата, чието плащане е безусловно обещано, така и за лихвата върху тази сума, считано от датата на падежа до датата на подаване на молбата за издаване на изпълнителен лист, а също и за законната лихва, считано от датата на депозиране на молбата. Според обратното мнение, присъждането на лихва за забава не е допустимо в производството по чл. 242 ГПК. В подкрепа на тази теза се сочи изричният текст на чл. 535, т. 2 ТЗ, според който обещанието за плащане задължително е за плащане на точно фиксирана сума пари. Именно тази сума се удостоверява с извънсъдебното изпълнително основание – запис на заповед. Само за него, по аргумент от чл. 243 ГПК съдът извършва формална проверка и би могъл да се произнесе. Освен това, нееднакво се решава въпросът дали е допустимо издаването на изпълнителен лист за лихвата, считано от датата на падежа до датата на подаване на молбата за издаване на изпълнителен лист, ако в молбата по чл. 242, ал. 1 ГПК не е конкретизиран точният размер на претендираната лихва и съответно не е внесена държавна такса.

Нееднаква е и практиката на съдилищата по въпроса дали при подаване на молбата за издаване на изпълнителен лист следва пред съда да се представи оригиналът на запис на заповед, или е достатъчен заверен от страната препис, или нотариално заверено копие.

Предвид горното и на основание чл. 86, ал. 1 ЗСВ,

ПРЕДЛАГАМ :

Да бъде постановено тълкувателно решение на Общото събрание на гражданската и Търговската колегии, по следните въпроси :

1. За да е редовен записът на заповед от външна страна достатъчно ли е изразът “запис на заповед” да е посочен само в заглавието, или следва да е включен и в съдържанието на документа – чл. 535, т. 1 ТЗ
2. Изразите “безусловно обещавам” или “безусловно се задължавам” абсолютно условие за валидност на записа на заповед ли са, или за спазването на изискването по чл. 535, т. 2 ТЗ е достатъчно в документа да не е поставено условие за поражение на действието на поетото задължение за плащане.
3. За да е налице подлежащо на изпълнение вземане, следва ли записът на заповед да е бил предявен за плащане. В случай, че издателят на записа на заповед отказва да удостовери предявяването му за плащане, или се укрива, как следва да се удостоверява извършеното предявяване за плащане –само чрез протест, или чрез нотариална покана, писмо с обратна разписка, телеграма или по друг начин.
4. Допустимо ли е издаване на изпълнителен лист и за лихвата върху сумата по записа на заповед, считано от датата на падежа до датата на подаване на молбата за издаване на изпълнителен лист. В случай че в молбата по чл. 242, ал. 1 ГПК не е посочен точният размер на лихвата и не е внесена съответна държавна такса, допустимо ли е издаването на изпълнителен лист за лихвата.
5. При подаване на молбата за издаване на изпълнителен лист въз основа на запис на заповед следва ли пред съда да се представи оригиналът на записа на заповед, или е достатъчен заверен от страната препис, или нотариално заверено копие.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО :

АНТОН СТАНКОВ

Вярно с оригинала във ВДС.

